

[Lone Dybkjær]

jeg var her i starten, også af fru Lilli Gyldenkildes indlæg, men har altså ikke opfattet ordene helt på den måde, som de var ment. Det er selvfølgelig min skyld, og det beklager jeg.

Så vil jeg godt sige, at jeg synes også, vi skulle prøve at tage nogle gode diskussioner om, hvad man skal gøre på dette felt. Det er ikke min erfaring generelt, at gode diskussioner om konstruktive forslag foregår her i folketingsalen. Det er lidt tragisk at skulle sige det, men jeg har sjældent oplevet, at når vi står her og råber til hinanden fra talerstolen – og det er jo både, når det er kvinder, og når det er mænd – er det så frygtelig konstruktivt.

Jeg tror altså, det er en anden vej, man skal gå, end at tage den debat, hvor man siger, at hvis man ikke går ind for 28 ligestillingskonsulenter, er man asocial, og så vil man ikke ligestillingsarbejde. (Afbrydelse). Man kan ikke bare sige, at hvis man nu får dobbelt så mange ligestillingskonsulenter, så er man sikret ligestilling. Jeg tror, problemet er mere kompliceret end det, og derfor tror jeg, at hvis man skal videre, er det ikke ad den vej.

Så vil jeg sige, at det, jeg synes er den overordnede målsætning, og som jeg synes man skal diskutere, er, om vi har de samme mål for fordeling af arbejde og fritid, og dér tror jeg, at fru Lilli Gyldenkilde og jeg er enige om, at det drejer sig om, at alle deltager i arbejdslivet. Om det så sker ved, at der bliver skabt flere job, eller ved, at vi får en anden arbejdstid, end vi har i dag – det er jeg overbevist om at vi skal have – gør mindre til sagen. Det afgørende er, at vi har en fælles målsætning om, at alle skal deltage i arbejdslivet, uanset om man er mand eller kvinde. Det tror jeg er en meget vigtig ting at få slået fast, og også, at hvis vi fastholder, at kvinden har valget, kommer der ikke nogen ligestilling.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg synes egentlig, debatten har været nogenlunde god; især synes jeg, at fru Lone Dybkjærs indlæg havde nogle gode ting, for hun har 100 pct. ret i, at teknologien giver nogle sociale forandringer, at den aldrig er neutral, og at der kan være nogle forskellige udviklingsprocesser. Det kan skabe mere ar-

bejde under nogle bestemte former, men ikke i det samfund, vi lever i, mener jeg. Det vil jeg uddybe lidt senere.

Hele denne debat viser i virkeligheden, hvor meget brug der er for nogle undersøgelser. Ordfører efter ordfører har været oppe at sige: man kan ikke sige noget konkret om beskæftigelsen, vi ved ikke nok.

Samtlige ordførere, næsten, har også været oppe at sige om arbejdsmiljø og fusterskader, at principielt mener de, at man bør kunne fritages for det arbejde, hvis der skulle være nogen fare. Det vil sige, at det ved man heller ikke nok om, også på det felt er der behov for nogle undersøgelser, og det, vi egentlig ville med forespørgselsdebatten, var at påpege, hvor alt for lille vores viden er, og for at udviklingen ikke skal løbe os af hænde, for at den ikke bare skal accelerere, er det nødvendigt at prøve at komme med nogle undersøgelser, der giver nogle analyser og nogle vurderinger.

De undersøgelser, man har fra udlandet især, og som jeg har været inde på, viser, at resultatet er afhængigt af, om de er lavet af borgerlige eller af socialister. Nogle siger, at det har en positiv effekt, nemlig flere arbejdspladser som følge af teknologiens produktivetsforbedrende og produktivitetsskabende virkning, men langt flere siger, at der vil blive færre arbejdspladser som følge af, at teknologien anvendes til at rationalisere arbejdsprocesserne i administrationen og i servicen. De to modsatte vurderinger afspejler selvfølgelig de forskellige politiske standpunkter i debatten, men de siger også sådan, fordi det er meget, meget svært at gøre den beskæftigelsesmæssige effekt op i et samfund, som ikke er statisk, og derfor er det selvfølgelig også i langt overvejende grad vurderingen af den økonomiske situation i samfundet i øvrigt, der bliver afgørende. Men én ting står i alle tilfælde fast: ny teknologi indføres ikke for arbejdernes blå øjnes skyld, men for at gøre arbejdsprocessen så effektiv som overhovedet muligt.

Indførelsen af ny teknologi vil derfor altid betyde, som fru Lone Dybkjær sagde, at der bliver færre job i den sektor hvor det sker. Så er spørgsmålet, om den arbejdskraft, der bliver frigjort, kan gå et andet sted hen og få arbejde, om den kan opsuges andre steder. I nogle tilfælde vil den måske umiddelbart kunne blive placeret et helt andet sted i sam-